

השבת

רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר

וַיְהִי נִתְחַם נִתְחַם מֵאֲמוֹן

לאבות לכל הישועות

מעונן ומנחש ומכשף ... (דברים יח, 1)

כל המעוננים והמנחשים וכו' הוא מחמת חסרון העצה, שאין יודעים לתת עצה לנפשם איך להתנהג באיזה דבר, אם לעשותו ואם לאו, ועל כן הם מנחשים ומעוננים ורוצים להשיג עצה על ידי זה, כי הם תלויים בזה. למשל אם צבי הפסיקו בדרך או פתו נפלה מפיו הם אומרים שזהו סימן רע לו ואינו צריך עוד לעשות זה המשא ומתן וכיוצא או עונה פלונית יפה להתחיל וכו', ובאמת הם כסילים ושופטים גדולים, כי אי אפשר בשום אופן לקבל עצה שלמה על ידי זה.

כי באמת, עיקר חסרון הוא בזה העולם, בבחינת אחר הבריאה. כי בבחינת התכלית שהוא בחינת קדם הבריאה, שם כולו אחד כולו טוב, ושם אין שייך שום חלוקת העצה כלל, מאחר שכולו אחד כולו טוב. רק בבחינת אחר הבריאה - שיש שם גם אחיזת הרע - על כן צריכין עצות לידע באיזה דרך ילך בה. ועל כן נקראים העצות רגלן כידוע. כי עיקר העצות הם בבחינת אחר הבריאה שהוא בחינת רגלן בחינת **הארץ הדום רגלי**.

ועיקר חסרון ידיעת העצה הוא מחמת שמספקין ואין יודעים בשלמות התכלית של כל דבר, כי כל מה שהאדם עושה, עיקר כוונתו הוא רק בשביל שיהיה מזה איזה תכלית טוב, כגון שקונה עושה או חלב בכדי להרוויח בו וזה התכלית שלו של המשא ומתן, וכן מחמת שאין האדם יודע במה משתכר, על כן הוא מספק ואינו יודע העצה על ידי איזה משא ומתן ישיג תכלית המכון שלו, היינו להרוויח ולהשתכר שזה אצלו התכלית. ומחמת זה העולם תמיד מספק בעצות ואין יודעין לתת עצה לנפשם.

אבל מי שמסתכל על התכלית האחרון של כל דבר, ועיקר כוונתו באמת בכל דבר היא רק להשיג על ידי זה את התכלית האחרון הנצחי, זה זוכה בוודאי לעצה שלמה. וגם אין צריך כל כך לעצות. כי התכלית האחרון הוא כולו אחד כולו טוב ושם אין שייך להסתפק בשום עצה כלל.

על כן, מי שחש על נפשו ובכל דבר שבעולם הוא מכוון רק כדי שישג על ידי זה התכלית האחרון שהוא בחינת עשוע עולם הבא להכיר ולדעת אותו יתברך, אזי אף על פי שגם בעבודת ה' יש כמה וכמה דרכים לפני האדם באיזה דרך יזכה להשיג עבודתו יתברך בשלמות באמת, כמו שנאמר: **הורני ה' דרכך אהלך באמתך**. וכתוב: **בעצתך תנחני וכו'**, וכל כיוצא בזה הרבה. אף על פי כן, אם עיקר כוונתו הוא באמת לשמים, בכל דבר כדי להשיג התכלית האחרון האמתית, אזי בכל דבר שיעשה ובאיזה דרך שיתנהג בוודאי יזכה אל התכלית הטוב, ובלבד שלא יסור מדברי התורה הקדושה.

וזה בחינת **בכל דרכיך דעהו** והוא יישר ארחותיך. ובאמת אי אפשר להשיג שום עצה שלמה כי אם מבחינת התכלית האחרון שהוא השגת ה' יתברך, ששם כולו אחד כולו טוב, וכל העצות האמתיות הנכונות נמשכין משם. ועל כן, אי אפשר לקבל שום עצה שלמה בזה העולם שמלא ספקות וחלוקת העצה, כי אם כשמקשרין העולם הזה לעולם הבא, דהיינו אל התכלית ומכוון בכל דרכיו רק בשביל התכלית בשביל ה' יתברך וכל מעשיו יהיו לשם שמים, ואז יזכה בוודאי לעצה שלמה, דהיינו לקבל עצות נכונות בעולם הזה על כל דבר מבחינת קדם הבריאה מבחינת התכלית האחרון ששם כולו טוב כולו אחד, ושם מקור כל העצות השלמות והנכונות.

אבל מי שאינו מחבר ומקשר העולם הזה בעולם הבא, ואינו מכוון בכל דרכיו בשביל התכלית האחרון, אזי אינו זוכה לעצה שלמה לעולם. כי כשמפריד העולם הזה מהתכלית, אזי עצותיו חלוקות לשתים תמיד, ואינו יכול לתת שום עצה לנפשו. כי העולם הזה הוא עולם הפירוד ואין שם שום עצה שלמה. ובאמת בוודאי אי אפשר שיהיה לו עצה שלמה וטובה מאחר שאינו מכוון לשם שמים בשביל התכלית האחרון. ועל זה נאמר **אין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה'**. כי באיזה דרך שיתנהג, אוי לו ואוי לנפשו. כי

אפילו אם יצליח לפי שעה בהמשא ומתן, ואפילו אם יצליח כל ימי חייו לעולם, סוף כל סוף מה יתרון לו בכל עמלו שיעמל לרווח, כי אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו' אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

נמצא מי שאינו מכוון בשביל ה' יתברך אזי אין שום עצה מועיל לו. אבל כשמכוון בשביל התכלית, אזי כל הדרכים טובים לפניו. כי בעסקי עולם הזה הוא מאמין רק בהשגחתו יתברך, ובוודאי **כל מה דעביד רחמנא לטב עביד**, וכתוב: **גול על ה' דרכך** וכן **השלך על ה' יהבך** וכו'. בפרט כי גם בכל עסקי עולם הזה שעוסק, כל כוונתו הוא רק בשביל התכלית, בשביל עבודת ה' והכל הולך אחר הכוונה, ואפילו בעבודת ה' בעצמו הלא באמת הכל הולך אחר הכוונה ורחמנא לבא בעי, ומאחר שכוונתו לשמים הלא כבר אמרו רבותינו ז"ל **אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים**. וגם כי על ידי שמקשר את עצמו אל התכלית ששם שורש כל העצות כי עקר העצה היא רק בשביל התכלית כנ"ל. ועל כן התכלית האחרון שהוא תכלית של כל התכליתין, שם מקור ושורשי כל העצות אמתיות, ועל כן על ידי זה זוכה שנמשך אליו מהתכלית עצה שלמה באמת.

וזה בחינת תרי"ג עטין דאורייתא, כי משה רבנו דבק את עצמו לה' יתברך ולהתכלית כל כך, עד אשר זכה להמשיך משם כל העצות הקדושות, שעל ידם זוכין להשיג את התכלית שהוא עשוע עולם הבא.

ועל כן באמת העובדי כוכבים ומזלות, שלא זכו לקבל את התורה, נאמר עליהם **עצו עצה ותפיר** ונאמר ה' **הפיר עצת גוים**. כי אין להם שום עצה, מאחר שכרוכים

אחר עולם הזה ואין מכוונין בשביל התכלית. ובשביל זה הם כרוכין אחר שטותים אלו והם מעוננים ומנחשים וקוסמים ותולין עצותיהם בשטותים אלו, כי הם רוצים לקבל עצות מעסקי עולם הזה, מדברים גשמיים, כי הם כרוכים אחר עולם הזה ואינם מקשרים אל התכלית, על כן הם רוצים לקבל עצות מהעולם הזה לבד מדברים גשמיים, עד שנפלו לטעותים ושטותים אלו, כגון צבי הפסיקו בדרך, פתו נפלה מפיו וכו', או עונה פלונית יפה להתחיל, כי תולין הכל במקום זמן, בדברים גשמיים, מחמת שכרוכים אחר תאוות עולם הזה והפסיקו אחר הבריאה מקודם הבריאה, על כן הם רוצים לקבל עצות מעולם הזה לבד כנ"ל. והתורה הפרישה אותנו מזה, כי זה עיקר זהמת הנחש שהסית את האדם לאכל מעץ הדעת כי טוב העץ למאכל ונחמד להשכיל, שהסיתם ואמר להם: מן העץ ההוא אכל וברא העולם. שהפכו הקערה על פיה, כי באמת אנו צריכים לקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה. והעיקר נעשה על ידי האמונה שהוא יסוד כל התורה, כי על ידי שמאמינים שה' יתברך ברא הכל, על ידי זה מקשרין כל הבריאה בקדם הבריאה, דהיינו לה' יתברך, והם הפכו בטעותם על ידי עצת הנחש ותלו בגשמיות, שאמר להם מן העץ אכל וברא וכו'.

וזהו בחינת מעונן ומנחש וכו' שרוצה לקבל עצות מגשמיות העולם הזה ובאמת הוא להפך, כי בגשמיות העולם הזה אין שום עצה. ועיקר העצה אי אפשר לקבל כי אם מהתכלית מבחינת קדם הבריאה, היינו מה' יתברך, וצריכין לקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה כנ"ל. וזה שסיים הפסוק:

תמים תהיה עם ה' אלקיך, כי כשאנו מקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה, אזי אין לו שום שלמות ותמימות, כי אין שלמות כי אם לה' יתברך ובלעדו יתברך הכל חסר. וכשמקשרין הכל לה' יתברך, אז הוא תמים עם ה', כי על ידי שקשר הכל לה' יתברך אז נעשה תמים ושלם. וזהו: **תמים תהיה עם ה' אלקיך**, שתראה להיות תמים ושלם עם ה', דהיינו שתקשר עצמך וכל הבריאה כולה לה' יתברך, שזהו עיקר השלמות והתמימות, ואז דייקא תוכל לקבל עצות שלמות, כי עיקר העצות נמשכין משם, מקודם הבריאה. ואי אפשר לקבל שום עצה כי אם כשמקשרין הכל לה' יתברך, שזהו עיקר השלמות של כל הבריאה. וזהו **תמים תהיה עם ה' אלקיך**. (הלכות מעונן ומנחש - הלכה ג, אותיות א ב ג ד לפי אוצר היראה - עצה, אות כב)

... אמר המעתיק: בעת שנתקרב הרבי יודיל ז"ל הנ"ל לאדמו"ר זצ"ל במעודודובקא, ביקש את אדמו"ר זצ"ל שיראה ממנו איזה מופת, ואמר לו רבינו ז"ל: המתן פה עד אחר שבת ואז תראה, וכן עשה והמתין. ואדמו"ר זצ"ל סיפר לו שבכפר אחד הסמוך יושב איש אחד שמקרב קצת אלי, והוא היה חשוך מבנים ונסע כמה פעמים אלי והפציר אותי לעורר רחמים עבורו שיהיה נפקד בבנים, ואנכי הבטחתי לו שבעזר ה' יולד לו בן, אך התנית עמו שבכל חצי שנה יתן לי רענדיל [מטבע] אחד. וכן הוה, והאיש הנ"ל נפקד בבן זכר. ועד עתה היה מקיים שבת נטאו ובכל חצי שנה נתן לי הרענדיל, ועתה ביום שלישי שאחר שבת צריך האיש הנ"ל להביא לי הרענדיל. ויודע אני שעתה לא ישמר מוצא שפתי, ויחדל מלתת לי הרענדיל כי גיסו מפציר אותו שלא יתן לי באמרו כי זהו מופת משאר צדיקי הדור, כי גם אני נתתי להם פדיונות עבורך שתפקד בבנים, ודיבר גיסו על לבבו כל כך עד ששמע לדבריו, ונסכסם בדעתו שלא יתן לי הרענדיל. ותראה כי תחת הרענדיל שהוא צריך להביא לכאן ביום שלישי שאחר השבת יביא הילד שלו לכאן מת, וכן הוה ממש כדברי אדמו"ר זצ"ל. (והנראה שבוה הרענדיל היה עושה רבינו זצ"ל פדיון להמתיק הדינים מאתו שיתקיים הילד אצלו, וכשחדל מלתת הרענדיל לפדיון, גברו הדינים עליו עד שמת הילד, ואם היה שומע לדברי אדמו"ר זצ"ל היה הילד חי).

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

[רי ישראל אודסר זצ"ל מדבר על עניין הפתק הפלא שקיבל מאדמו"ר הקדוש, זיע"א]
אוי ווי, אוי ווי, אין לי כוח ואין דבורים לדבר מזה, זה פלא כזה שלא היה עדיין מעולם. רק רבינו רבי נחמן הוא פלא כזה שעדיין לא היה בעולם, וכל ענייניו הם פלאות כאלה שלא היו עדיין מעולם!
זה הנפש שמתקרב לרבינו זה פלא, והפתק זה פלא אחר, הכל פלאות, כל דף מספרי רבינו הוא פלא, למעלה מן הטבע. רבינו הקדוש גילה דברים כאלה, חכמות כאלה שיכולים לחיות בלי אכילה ושתייה, כן. והוא עוסק בשבילנו במסירת נפש גם עכשיו כמו בחייו ויותר, להוציא אותנו מעוונות, ממקומות רחוקים, ממקומות מטונפים, ממקומות נמוכים כאלה. והוא הכין תקונים, רפואות וישועות לכל אחד בכל עת בכל צרה ובכל מקום שהוא נמצא. לא היה דבר כזה עדיין בעולם, דבר כזה, פלא כזה. וכן זה הפתק הוא פלא שעולה על כל הפלאות. זה פלא כזה איך הוא כתב את זה וחתם את זה, לפני ששים שנה אז כבר היה מאה ועשרים שנה מאז שנסתלק רבינו.

על-כל-פנים מה שראיתי והבנתי מהפתק בזמן שראיתי אותו אני לא יכול לספר, יכולים להבין מהשמחה - ממה שהרגשתי בלב. אבל אפילו אם הייתי יכול לדבר - מה שהרגשתי ומה שיש בזה אי אפשר לגלות, אי אפשר לספר, אי אפשר לדבר. נו, אני מספר כמו שהיה וגם-כן עוד לא הכל. אני הראיתי את זה בירושלים לבעלי-מקבלים גדולים והם השתוממו והתרגשו מזה כל-כך, זה נורא מאד, זה למודים כאלה, נחת כזה והתגלות אלקות כזה שלא היה בעולם!
רואים בזה בלי חקירות, בלי חכמות, רואים שזה אמת ויציב ונכון. רואים שזה לא בן-אדם כתב את זה, לא הלשון ולא הכתב. על-כל-פנים אני לא צריך להביא עדים, לא צריכים להסכמות, זהו עד על עצמו, הפתק עד לעצמו. כשרואים את זה -

רואים שזה נס מהשמים, רואים שזה לא מעשה ידי אדם. למעלה מן הטבע! רק לראות החתימה של רבינו עם נקודות, הוא כותב וחותם: נַחְמָן נַחְמָן נַחְמָן מאומן - זה החתימה!

רבינו הקדוש בחייו הוא חתם את שמו על מכתביו 'נחמן', בלי נקודות. ופה כתוב 'נַחְמָן נַחְמָן מאומן', עם נקודות. כל העולם יודעים: 'רבי נחמן מברסלב', אבל כאן הוא חתם 'מאומן', כי הוא שוכן בעיר אומן שברוסיה. כנראה שהפתק נברא ונעשה שמה במקום שהוא נמצא. ככה כתוב בהפתק. וגם-כן הוא גילה שאני לא עשיתי תענית בשבעה עשר בתמוז. אף אחד לא ידע - רק אני לבדי. אני אעשה חילול ה' - יגידו שחסידי ברסלב אינם מתענים בשבעה עשר בתמוז? זה היה לי צער כזה, אני יכלתי למות מגודל הצער. אז הוא בא אלי: "אתה תמות!! לא, אתה תלמידי היקר! עליך אמרת: 'ימיי פייערל וועט טליען ביי משיח וועט קומען' [האש שלי תוקד עד ביאת המשיח], אתה צריך להאמין. אל תפחד, חזק ואמץ בעבודתך!"

הפתק הוא כולו פלא. מי יכול לחשוב שאני התלמיד היקר של רבינו הקדוש, זה פלא, פלא, פלא, פלא, פלא, פלא, פלא שאין לשער. עכשיו אני משיג ומבין מה זה הפירוש של זה. אז אני לא יכלתי להבין "תלמידי היקר", אבל עכשיו אני חזק בזה מאד וברוך ה' זהו אמת. ברוך ה' זהו גם-כן פלא מרבינו הקדוש שגם אני יכול להשיג בזה דבורים פלאיים כאלה וסודות נוראות כאלה, אורות כאלה, אי אפשר להבין ... (ההמשך יבוא)

עצות

לקוטי עצות - אכילה, סימן ג)
מי שיש לו שלמות לשון- הקודש והוא שומר הברית, הוא יכול לעורר התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, ואזי אכילתו ושתייתו וכל תענוגיו אינו אלא מהתנוצצות האותיות ומוזה מאיר לבו, ועל-ידי-זה פניו מאירות, וזוכה לזכך את הפנים כל-כך, עד שיוכל לעורר אחרים בתשובה על-ידי שישתכלו בפנים שלו לבד, כי יראה כל אחד את עצמו בפנים שלו כמו במראה ויראה איך שהוא משוקע בחושך, עד שבלא תוכחה ובלא מוסר יעורר את חברו בתשובה, רק ממה שיביט בפנים שלו לבד.

תפילה

לקוטי תפילות א - תפילה יט)
... ובכן תזכנו ברחמיך הרבים, ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתהיה אכילתנו בקדשה ובטהרה בלי שום תאוה גשמיות כלל, ותתן לנו כוח לעורר התנוצצות האותיות הקדושים של כ"ח אתון דמעשה בראשית שמלבב בכל דבר שבעולם, עד שכל אכילתנו ושתייתנו וכל סעודתנו ותענוגנו יהיה רק מהתנוצצות האותיות הקדושים לבד, שיש באותו הדבר שאנו אוכלים ושותים או מתענגים ממנו. ועל-ידי-זה נזכה ללב טוב, שלבי יהיה מאיר בקדשה גדולה, על-ידי שיזכה ליהנות ולזון רק מהתנוצצות האותיות של כוח מעשה בראשית שיש בכל דבר. ותהיה בעזרי ותשמרני ותצילני תמיד, שלא אהנה מהעולם הזה בלא ברכה, ונזכה לברך על כל דבר שנאכל ונהנה, ברכה תחילה וסוף בכוונה עצומה, בכוונה קדושה וטהורה לשמך הגדול והקדוש יתברך לעד. וכל הברכות והודאות ושירות ותשבחות שלנו, כולם יהיו בשלמות בבחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, באפן שזוכה לעורר כוח מעשי ה' שהם ה"לב אלקים של מעשה בראשית, שהם האותיות המלבשין בכל דבר שבעולם, אשר על ידם בראת ברצונך הטוב כל הדברים שבעולם מגדול ועד קטן. ובראת כל דבר משנה מחברו במראה וטעם ותמונה אחרת, כפי אותיות התורה הקדושה שהכנסת בכל דבר כפי רצונך הטוב, כאשר שערת ומדדת ושקלת בחכמתך הקדושה. "מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קניינך. ועתה יגדל נא כוח אד-ני כאשר דברת לאמר". עשה למענדך ולמען כבודך ולמען אותיות הקדושים שלך המלבשין בכל דבר, שתתן לנו כוח ברחמיך הרבים לעורר תמיד כוח האותיות של מעשה בראשית שמלבב בכל דבר שבעולם, ולא נלך אחר שרירות לבנו, ונמעט תאות טבענו, שלא יהיה לנו שום תאוה גשמיות של הגוף לרשום דבר שבעולם כלל, וכל אכילתנו ושתייתנו וכל הנאתנו ותענוגנו, יהיה רק מהתנוצצות האותיות שיש בכל דבר שבעולם בלי שום תאוות הגוף כלל. ועל-ידי-זה תשלח ברכה במזוננו, ונזכה לשביעה דקדשה שיהיה שביעה במעינו לאכל מעט ולשבוע רק מהתנוצצות האותיות הקדושים של אותו הדבר שאוכל ואשתה בקדשה ובטהרה גדולה.

לעילוי נשמות מרת: בלרה בת דיאמנטא, ת.נ.צ.ב.ה.